

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 1 lipca 2020r. (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S., znak (...). (...). (...).2020, odmówił M. Ł. wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, wskazując, że orzeczeniem z dnia 17 listopada 2011 r. odwołującego zaliczono na stałe do osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym z powodu schorzeń oznaczonych symbolami 10-N (choroby neurologiczne), 09-M (choroby układu moczowo-płciowego), 08-T (choroby układu pokarmowego).

Na skutek odwołania M. Ł., Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S., orzeczeniem z dnia 1 września 2020 roku, znak ON. (...).1. (...).2020.AR, uchylił zaskarżone orzeczenie w całości i zaliczył wnioskodawcę do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności z symbolami 09-M oraz 08-T. W uzasadnieniu wskazano, że umiarkowany stopień niepełnosprawności ma charakter trwały i orzeczenie wydaje się na stałe. Organ podkreślił, iż uwzględniając zarówno fizyczne, psychiczne, jak i społeczne aspekty funkcjonowania wnioskodawcy, M. Ł. wymaga wsparcia w leczeniu, a także pomocy w wykonywaniu czynności związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego, a przy tym pozostaje osobą niezdolną do pracy. Jednocześnie organ ustalił, że nie jest on osobą niezdolną do samodzielnej egzystencji, wymagającą konieczności opieki, stąd też nie spełnia przesłanek pozwalających na uznanie go za osobę niepełnosprawną w stopniu znacznym.

M. Ł. wniósł odwołanie od tego orzeczenia, domagając się zmiany decyzji i kwestionując prawidłowość ustaleń, jakie legły u podstaw rozstrzygnięć organu.

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. wniósł o oddalenie odwołania w całości wywodząc, jak w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. Ł., urodzony (...), ma wykształcenie podstawowe. Z uwagi na stan zdrowia nie jest aktywny zawodowo.

Niesporne, nadto dowód: ocena funkcjonowania społecznego k. 118-119 akt organu.

W 2004 r. M. Ł. przeżył krwotok mózgowy z następowym niedowładem połowicznym lewostronnym, który ustąpił. W 2013 r. u odwołującego wystąpił krwiak podtwardówkowy po stronie prawej.

Dowód: dokumentacja medyczna – k. 29-29v,31-32 akt sprawy, opinia biegłej z zakresu neurologii T. P. k. 42-43.

Od 20 lutego 2013 r. wobec M. Ł. orzekano okresowo znaczny stopień niepełnosprawności. Ostatnie orzeczenie o stopniu niepełnosprawności ważne było do dnia 30 czerwca 2020 r.

Dowód: orzeczenie (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 17 kwietnia 2013 r. – k. 26 (także k. 50 akt organu), orzeczenie (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 6 maja 2014 r. – k. 25 (także k. 60 akt organu), orzeczenie (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 3 czerwca 2015 r. – k. 24 (także k. 71 akt organu).

U M. Ł. przed wieloma laty rozpoznano torbielowate zwyrodnienie nerek, któremu towarzyszyło nadciśnienie tętnicze. Z biegiem lat nastąpiła, stopniowo się nasilająca, niewydolność nerek. Obecnie cierpi na przewlekłą chorobę nerek w ostatnim, piątym stadium (schyłkowa niewydolność nerek), która jest leczona hemodializami. Dializoterapia odbywa się trzy razy w tygodniu. Był poddawany zabiegowi nefrektomii prawostronnej. W październiku 2012 r. M. Ł. przeszedł przeszczep nerki od dawcy zmarłego, który z powodu następowego odrzucenia organu nie przyniósł oczekiwanych rezultatów. Nadto, u M. Ł. rozpoznano nadczynność przytarczyc, stan po wykonaniu pomostu nadłonowego w następstwie usunięcia tętniaka zespolenia tętnicy nerkowej nerki przeszczepionej z tętnicą biodrową zewnętrzną prawą.

Dowód: dokumentacja medyczna – k. 30,33-38, dokumentacja medyczna – k. 85-104 oraz k. 76-79 akt organu, zaświadczenia o stanie zdrowia k. 107-107v., dokumentacja medyczna k. 1, 17-34 akt organu i k. 33 akt sprawy opinia biegłego z zakresu nefrologii G. K. – k. 75-76.

Schorzenia nefrologiczne były podstawą wydania przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych orzeczenia z dnia 24 czerwca 2020 r. w przedmiocie niezdolności M. Ł. do samodzielnej egzystencji do 30 czerwca 2023 r.

Dowód : orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 24.06.2020r. – k. 135 akt organu wraz z dokumentacją medyczną k. 92-156 akt sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się uzasadnione.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r., poz. 573) rozróżnić można trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki. Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. (art. 4 ust. 1 ustawy). Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych (art. 4 ust. 2 ustawy). Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu powodującą w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub techniczne. (art. 4 ust. 3 ustawy).

Standardy w zakresie kwalifikowania do poszczególnych stopni niepełnosprawności, uregulowane zostały w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 1110). I tak zgodnie z rozporządzeniem: niezdolność do pracy oznacza całkowitą niezdolność do pracy zarobkowej z powodu fizycznego, psychicznego lub umysłowego naruszenia sprawności organizmu (§ 29 ust. 1 pkt 1), konieczność sprawowania opieki - całkowitą zależność od otoczenia polegającą na pielęgnacji w zakresie higieny osobistej i karmienia lub w wykonywaniu czynności samoobsługowych, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz ułatwiania kontaktów ze środowiskiem (§ 29 ust. 1 pkt 2), konieczność udzielania pomocy, w tym pomocy w pełnieniu ról społecznych – zależność od otoczenia wymagającą wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych (§ 29 ust. 1 pkt 3), czasowa pomoc w pełnieniu ról społecznych – konieczność udzielania pomocy, o której mowa w § 29 ust. 1 pkt 3 w okresach wynikających ze stanu zdrowia (§ 30 ust. 1 pkt 1), a częściowa pomoc w pełnieniu ról społecznych – wystąpienie co najmniej jednej okoliczności, o której mowa w § 29 ust. 1 pkt 3 (§ 30 ust. 1 pkt 2), istotne obniżenie do wykonywania pracy - naruszoną sprawność organizmu powodującą ograniczenia w wykonywaniu pracy zarobkowej znacznie obniżające wydajność pracy na danym stanowisku w porównaniu do wydajności, jaką wykazują osoby o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną (§ 31 ust. 1 pkt 1), ograniczenia w pełnieniu ról społecznych - trudności doświadczane przez osobę zainteresowaną w relacjach z otoczeniem i środowiskiem według przyjętych norm społecznych, jako skutek naruszonej sprawności organizmu (§ 31 ust. 1 pkt 2), zaś możliwość kompensacji ograniczeń - wyrównywanie dysfunkcji organizmu spowodowanej utratą lub chorobą narządu odpowiednio przez przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne (§ 31 ust. 2 rozporządzenia).

W rozpoznawanej sprawie niespornym było, iż wnoszący odwołanie jest osobą niepełnosprawną. Spornym natomiast pozostawał stopień niepełnosprawności, jakim skutkują jego schorzenia. M. Ł. kwestionował bowiem zaliczenie go do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Na materiał dowodowy w niniejszej sprawie złożyła się dokumentacja dotycząca odwołującego się, w tym również dokumentacja medyczna zawarta w aktach sprawy oraz w aktach organu, której prawdziwości i rzetelności żadna ze stron nie kwestionowała.

W toku postępowania ustalono, iż, odwołujący się M. Ł. został orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 24 czerwca 2020 r. uznany za niezdolnego do samodzielnej egzystencji co najmniej od 24 czerwca 2020 r. do 30 czerwca 2023 r. Tym samym zastosowanie znalazł przepis art. 5 pkt 1a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, zgodnie z którym orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jest traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Zgodnie z art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2021.291 j.t.) niezdolną do samodzielnej egzystencji jest osoba, u której stwierdzono naruszenia sprawności organizmu w stopniu powodującym konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych. Już sam fakt uznania przez organ rentowy (wobec brzmienia art. 5 pkt 1a przytoczonej ustawy) M. Ł. za osobę niezdolną do samodzielnej egzystencji wyczerpuje definicję znacznego stopnia niepełnosprawności. Nadto, szczególnego podkreślenia wymaga, że art. 5 pkt 1a ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych przewiduje jednostronne zrównanie orzeczeń. Oznacza to, że określone orzeczenia organu rentowego są traktowane jak orzeczenia o stopniu niepełnosprawności na mocy komentowanego przepisu i w tym zakresie są wiążące w postępowaniu odwoławczym od orzeczenia wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności. Jedynie marginalnie należy zauważyć, że orzeczenie organu rentowego o całkowitej niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji mogą przekładać się na orzeczenie o niepełnosprawności, ale nie odwrotnie. Znaczny stopień niepełnosprawności nie jest równoznaczny z orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji przez lekarza orzecznika (art. 4 ust. 1 i 4, art. 5 ust. 1, 1a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz art. 13 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) - tak postanowienie Sądu Najwyższego - Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 czerwca 2020 r. III UK 318/19, L.. Innymi słowy, orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności wydane przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności nie obligują organów do orzekania niezdolności do pracy, niezdolności do samodzielnej egzystencji dla celów rentowych, ale orzeczenia o niezdolności do pracy, czy też jak w analizowanym przypadku - niezdolności do samodzielnej egzystencji, winny znaleźć odzwierciedlenie w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności.

Daty początkowa i końcowa znacznego stopnia niepełnosprawności wynikają z orzeczenia lekarza orzecznika z dnia 24 czerwca 2020 r. w przedmiocie niezdolności do samodzielnej egzystencji. Zważyć należy, że wobec odwołującego uprzednio orzekano okresowo znaczny stopień niepełnosprawności z powodu występujących u niego schorzeń nefrologicznych. Ostatnio znaczny stopień niepełnosprawności orzekano okresowo od 20 lutego 2013 r. do 30 czerwca 2020 r. Jako że orzeczenie organu rentowego o niezdolności do samodzielnej egzystencji wydano 24 czerwca 2020 r., to jest w dacie, w której w mocy pozostawało orzeczenie (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. z dnia 3 czerwca 2015 r. o znacznym stopniu niepełnosprawności, Sąd uznał za zasadne zaliczenie M. Ł. do znacznego stopnia niepełnosprawności okresowo od dnia następnego, po dniu, w którym traciło ważność wskazane orzeczenie, to jest od dnia 1 lipca 2020 r., zapewniając tym samym ciągłość orzecznictwa.

Sąd, celem poczynienia stosownych ustaleń dotyczących schorzeń odwołującego, dopuścił z urzędu dowód z opinii biegłych z zakresu neurologii, nefrologii i chorób wewnętrznych. Sąd, oceniając sporządzone opinie jako rzetelne, oparte na obszernej dokumentacji medycznej, przyjął ustalenia poczynione przez biegłych za miarodajne dla skonstruowania stanu faktycznego w sprawie. Jednocześnie, z uwagi na przytoczoną we wcześniejszej części rozważań

wykładnię przepisu art. 5 pkt 1a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Sąd nie podzielił wniosków tychże opinii, będąc związanym orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 24 czerwca 2020 r.

Mając wszystko powyższe na uwadze, Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 w k.p.c., zmienił zaskarżone orzeczenie, zaliczając M. Ł. do znacznego stopnia niepełnosprawności okresowo od 1 lipca 2020 r. do 30 czerwca 2023 r.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)